Voay

Voay – rodzaj wymarłego krokodyla z rodziny krokodyli właściwych (Crocodylidae). Mierząc 3–4 m długości i ważąc około 170 kg, był największym drapieżnikiem żyjącym w późnym plejstocenie i holocenie na Madagaskarze. Wyginął około 2000 lat temu, w przybliżeniu w tym samym czasie, kiedy na tej wyspie osiedlili się ludzie. Gatunkiem typowym jest *Voay robustus*, początkowo zaliczony do rodzaju *Crocodylus*. Nowsze analizy wskazują jednak na jego bliższe pokrewieństwo z krokodylem krótkopyskim niż z *Crocodylus*.

Voay

Czaszka *Voay robustus* w Amerykańskim Muzeum Historii Naturalnej

Systematyka	
Domena	eukarionty
Królestwo	zwierzęta
Typ	strunowce
Podtyp	kręgowce
Gromada	zauropsydy
Podgromada	diapsydy
Rząd	krokodyle
Rodzina	krokodylowate
(bez rangi)	Osteolaeminae
Rodzaj	***Voay*** Brochu, 2007

Gatunki

- *V. robustus* (Grandidier & Vaillant, 1872)

Spis treści

Morfologia

Klasyfikacja

Paleobiologia i paleoekologia

Przypisy

Morfologia

Rekonstrukcja

Voay był dużym krokodylem – na podstawie rozmiarów kości udowych (MB.R.4106–10, mierzących od 27 do 35,5 cm) długość całego zwierzęcia oszacowano na 3,5–4 m[1]. Również wielkość czaszek dowodzi, że większe osobniki osiągały co najmniej 3 m długości[2]. Masę *Voay* szacuje się na około 170 kg, co czyni z niego największego drapieżnika żyjącego w późnym plejstocenie i holocenie na Madagaskarze[3]. Większością cech budowy szkieletu pozaczaszkowego przypominał pozostałe Crocodylidae, poszczególne kości były jednak bardziej masywne, a miejsca przyczepu mięśni – większe. W każdej z kości szczękowych znajduje się dwanaście okrągłych zębodołów. W większości kości zębowych – piętnaście, a u okazu AMNH 3104 tylko czternaście, jednak różnica ta nie jest istotna, gdyż u większości współczesnych gatunków krokodyli liczba zębodołów waha się o 1–2. Najbardziej charakterystyczną cechą *Voay* są jednak stosunkowo duże rogi, zbudowane z kości łuskowych. Podobne struktury pojawiają się w trakcie dorastania u większości gatunków z rodzaju *Crocodylus*, zwłaszcza krokodyla kubańskiego i krokodyla syjamskiego, występowały również u paleoceńskiego aligatora *Ceratosuchus burdoshi*[2]. Zbudowane z kości łuskowych rogi podobne do tych występujących u *Voay* miał również *Crocodylus anthropophagus*, a odmienne – *Aldabrachampsus*[4].

Klasyfikacja

Voay robustus został opisany w 1872 roku przez Grandidiera i Vaillanta pod nazwą binominalną *Crocodylus robustus*[5]. Niektórzy autorzy uważali, że należy on do tego samego gatunku co krokodyl nilowy, który obecnie występuje również na Madagaskarze[6]. Analizy kladystyczne dowodzą jednak, że jest bliżej spokrewniony ze współczesnym krokodylem krótkopyskim niż z rodzajem *Crocodylus*[2][7], dlatego w 2007 roku Christopher Brochu ustanowił dla niego nową nazwę rodzajową *Voay*, w języku malgaskim znaczącą „krokodyl". Nazwa gatunkowa *robustus* odnosi się do masywnej budowy szkieletu. Materiał, na podstawie którego Grandidier i Vaillant opisali *C. robustus*, prawdopodobnie zaginął, więc na neotyp Brochu desygnował czaszkę oznaczoną numerem katalogowym MCZ 1006[2]. W 1898 roku Muzeum Historii Naturalnej w Berlinie zakupiło szczątki co najmniej trzech osobników *V. robustus*, jednak formalnie opisane zostały one dopiero w 2009 roku[1] – jedna kość ramienna i dwie promieniowe, uznane początkowo za pozostałości krokodyla, okazały się w rzeczywistości należeć do młodocianych hipopotamów *Hippopotamus madagascariensis*[8].

Paleobiologia i paleoekologia

Voay był największym drapieżnikiem żyjącym na Madagaskarze w późnym plejstocenie i holocenie[3]. Jego przodkowie przepłynęli Kanał Mozambicki z kontynentalnej Afryki i osiedli na tej wyspie. *Voay* wyginął około 2000 lat temu, w przybliżeniu w tym samym czasie, kiedy pierwsi ludzie dotarli na Madagaskar. Brochu wstępnie zasugerował, że to ludzie są odpowiedzialni za wymarcie *Voay*, jednak nie wykluczył, że wpływ na to miał krokodyl nilowy, który prawdopodobnie również w tym czasie skolonizował Madagaskar[2]. Według Bickelmann i Klein mało prawdopodobne jest, by prymitywnie uzbrojeni ludzie byli w stanie całkowicie wytrzebić populację dużych krokodyli. Autorki zasugerowały, że *Voay* wyginął z powodu zmian siedlisk lub zdobyczy. Krokodyl nilowy osiąga podobne rozmiary i zajmuje te same nisze ekologiczne co *Voay*, więc – jeśli miałby wyprzeć go z zajmowanych siedlisk – musiałby przynajmniej przez krótki czas występować obok niego. Dotychczas nie znaleziono jednak szczątków krokodyli nilowych obok pozostałości *Voay*, dlatego Bickelmann i Klein zasugerowały, że stabilne populacje *C. niloticus* zasiedliły Madagaskar dopiero po wymarciu *Voay*[1]. Jest to zgodne z danymi molekularnymi, które wskazują na niewielkie różnice genetyczne pomiędzy madagaskarskimi a kontynentalnymi populacjami krokodyli nilowych[9].

Przypisy

1. Constanze Bickelmann, Nicole Klein. *The late Pleistocene horned crocodile* Voay robustus *(Grandidier & Vaillant, 1872) from Madagascar in the Museum für Naturkunde Berlin. „Fossil Record". 12 (1), s. 13–21, 2009. DOI: 10.1002/mmng.200800007 (https://doi.org/10.1002/mmng.200800007) (ang.).*
2. Christopher A. Brochu. *Morphology, relationships, and biogeographical significance of an extinct horned crocodile (Crocodylia, Crocodylidae) from the Quaternary of Madagascar*. „Zoological Journal of the Linnean Society". 150 (4), s. 835–863, 2007. DOI: 10.1111/j.1096-3642.2007.00315.x (https://doi.org/10.1111/j.1096-3642.2007.00315.x) (ang.).
3. Gary P. Burness, Jared Diamond, Timothy Flannery. *Dinosaurs, dragons, and dwarfs: The evolution of maximal body size*. „Proceedings of the National Academy of Sciences". 98 (25), s. 14518–14523, 2001. DOI: 10.1073/pnas.251548698 (https://doi.org/10.1073/pnas.251548698) (ang.).
4. Christopher A. Brochu, Jackson Njau, Robert J. Blumenschine, Llewellyn D. Densmore. *A new horned crocodile from the Plio-Pleistocene hominid sites at Olduvai Gorge, Tanzania*. „PLoS ONE". 5(2): e9333, 2010. DOI: 10.1371/journal.pone.0009333 (https://doi.org/10.1371/journal.pone.0009333) (ang.).

5. Alfred Grandidier, Léon Vaillant. *Sur le crocodile fossile d'Amboulintsatre (Madagascar)*. „Comptes Rendus de l'Académie des Sciences de Paris". 75, s. 150–151, 1872 (fr.).
6. K. Fuchs, R. Mertens, H. Wermuth. *Die Unterarten des Nilkrokodils,* Crocodylus niloticus*. „Salamandra". 10 (3-4), s. 107–114, 1974 (niem.).*
7. Christopher A. Brochu. *Phylogenetic approaches toward crocodylian history*. „Annual Review of Earth and Planetary Sciences". 31, s. 357–397, 2003. DOI: 10.1146/annurev.earth.31.100901.141308 (https://doi.org/10.1146/annurev.earth.31.100901.141308) (ang.).
8. Oliver Hampe, Daniela Schwarz-Wings, Constanze Bickelmann, Nicole Klein. *Fore limb bones of late Pleistocene dwarf hippopotamuses (Mammalia, Cetartiodactyla) from Madagascar previously determined as belonging to the crocodylid* Voay *Brochu, 2007. „Fossil Record". 13 (1), s. 303–307, 2010. DOI: 10.1002/mmng.201000003 (https://doi.org/10.1002/mmng.201000003) (ang.).*
9. Andreas Schmitz, Patrick Mansfeld, Evon Hekkala, Tara Shine, Hemmo Nickel, George Amato, Wolfgang Böhme. *Molecular evidence for species level divergence in African Nile Crocodiles* Crocodylus niloticus *(Laurenti, 1786). „Comptes Rendus Palevol". 2 (8), s. 703–712, 2003. DOI: 10.1016/j.crpv.2003.07.002 (https://doi.org/10.1016/j.crpv.2003.07.002) (ang.).*

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Voay&oldid=51895171"

Tę stronę ostatnio edytowano 20 sty 2018, 19:32. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).